
feeni s

UUTISKIRJE N°01 - HUHTIKUU 2022
25.4.2022

Pelastuslaitosten
kumppanuusverkosto

Hyvinvointialue tulee - onko pelastustoimi valmiina?

Harri Setälä
Pelastusjohtajien
puheenjohtaja
Pelastusjohtaja
Etelä-Pohjanmaan
pelastuslaitos

.....

“Valmisteluvaiheessa työ painottuu tiiviisti aluetasolle ja palvelujen sekä henkilöstön siirtymiseen liittyvien kriittisten toimintojen varmistamiseen omalla pelastuslaitoksella. Pahimman jälkeen ja sen aikana tarvitsemme kuitenkin toisiamme, koska yhteistyöstä syntyy maaperä, joka kantaa vaikeinakin aikoina.”

Tämän alkuvuoden kuluessa ei ole voinut välttää mielikuvalta, että hyvinvointialuevalmistelun -pikajuna kiittää kaikesta muusta toimialan työstä ja tekemisestä ohi kuin Pendolino, joka pysähtyy vain valikoiduilla asemilla noukkimaan kyytiin kiireiset matkustajat. Asemat on valikoitu lähinnä tuottavuuden tai taloudellisin perustein eikä matkan varrella ole juuri aikaa jäädä analysoimaan matkan kulkua, mielekkyyttä tai pidemmässä juoksussa tarkoituksenmukaisia ratkaisuja..

Tiukka aikataulu pakottaa priorisoimaan olennaisimpiin asioihin ja pitää fokuksen tiiviisti pääteasemalla. Valmistelun paineessa ja kovassa vauhdissa pitäisi laadukkaasti silti varmistaa pelastustoimen palvelut ja hoitaa pelastuslaitosten lakisääteiset tehtävät kuten muulloinkin. Monella pelastuslaitoksista ei ole minikäänlaisia ylimääräisiä resursseja valmisteluun, vaan Pendolinon kyydissä koetaan pysyä, vaikka samalla hoidetaan sujuvia palveluita sen viereisellä raiteella hitaammin kulkevan pelastustoimen lähijunan osalta. Kevään tunnelman voisi tiivistää siten, että monet meistä hoitavat tällä hetkellä käytännössä kahta täysipäiväistä työtä yhtäaikaaisesti ja moni pitkän linjan alan ammattilainenkin on todennut, ettei koskaan aiemmin urallaan ole ollut yhtä piipussa kuin tällä hetkellä. Hurja vauhti syö sekä tehoja että kestävyttä.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston yhteistyöllä ja yhteisillä tuotoksilla on vuosien saatossa tuettu pelastuslaitosten arkea esimerkiksi yhteisten ohjeiden, oppaiden ja toimintamallien avulla, jolloin pienemmän valmisteluryhmän panostuksella ja yhteisellä konsensuksella on vältetty paljon päällekkäistä työtä sekä yhdenmukaistettu pitkäjänteisesti pelastustoimen tuottamia palveluita. Erityisesti yhteisiä tulkintoja ja toimintamalleja on saavutettu turvallisuuspalveluissa mutta myös monissa muissa toiminnosissa kuten pelastustoiminnan, varautumisen ja viestinnän aihealueilla.

Kumppanuusverkoston kautta tehdyn yhteistyön jatkoa on kovasti pohdittu viime kuukausina ja kuten tyypillistä, niin isot uudistukset luovat vääjäämättä epävarmuutta toiminnan jatkuvuuteen. Vahva yhteinen tahtotila tuntuu kuitenkin olevan sen suhteen niin pelastusjohtajilla kuin palvelualueillakin siitä, että nykyisen kaltaista yhteistyörakennetta ja tuottoisaa yhteistyötä kannattaa jatkaa. Voisi jopa sanoa, että isojen muutosten äärellä ja hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyttyä yhteistyölle, vertaistuelle ja yhteisille suuntaviivoille on jopa aiempaa suurempi tarve. Valmisteluvaiheessa työ painottuu tiiviisti aluetasolle ja palvelujen sekä henkilöstön siirtymiseen liittyvien kriittisten toimintojen varmistamiseen omalla pelastuslaitoksella. Pahimman jälkeen ja sen aikana tarvitsemme kuitenkin toisiamme, koska yhteistyöstä syntyy maaperä, joka kantaa vaikeinakin aikoina.

Pelastustoimen resursseista on myös paljon vaikerrettu ja niiden varmistaminen tulevilla hyvinvointialueilla on ensiarvoisen tärkeää. Tärkeimmäksi varmistettavaksi resurssiksi nostaisin kuitenkin tämän hetken havaintojen pohjalta pelastustoimen henkilöstön jaksamisen ja siitä huolehtimisen. Priorisoinnin merkitys kasvaa, kun vauhti kiihtyy. Myös riittävän vuoropuhelun ja tuen merkitys on erityisen arvokasta, kun meillä jokaisella alkaa olla voimat vähissä tämän hyvinvointialue Pendolinon vauhdissa pysytellessä. Pääteasema tammikuun ensimmäisenä päivänä lähestyy huimaa vauhtia mutta on hyvä muistaa, että vasta siitä alkaa varsinainen työ uuden äärellä. Voimia tulisi riittää myös pääteaseman jälkeen, jotta matka olisi kaiken vaivan arvoinen.

6-7

SISÄLTÖ

- 2 Pääkirjoitus
- 4 Pelastustoimen kehittämispäällikkö
- 5 Turvallisuuspalveluiden koordinaattori esittäytyy
- 6 Varautumalla ehkäistään kalliita öljyvahinkoja
- 8 Pelastustoiminta: Kansalliseen valmiuteen uutta voimaa
- 10 Ensihoitopalvelut
- 11 Kalenteri

8-9

10

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto
Feeniks Uutiskirje
Toinen linja 14, 00530 Helsinki
Puh. +358 9 771 2624.

Toimittanut
Terhi Virtanen

Kannen kuva: Mostphotos

terhi.virtanen@kuntaliitto.fi
www.pelastuslaitokset.fi

Politiikkaa turvallisuudesta

Vesa-Pekka Tervo
Pelastustoimen
kehittämisspäälikkö
Kuntaliitto

.....

”Poliitikon työ on kuulostaa ja näyttää hyvältä - joskus paremmalta kuin totuus. Totuudellisuus sekä muut keskeiset virkamiestyön klassiset arvot ja vaatimukset ovat kuitenkin niitä elementtejä, joilla yhteiskuntaa todellisuudessa vahvistetaan.”

Turvallisuusympäristön muutoksesta aiheutunut yhteiskunnallinen ja poliittinen keskustelu on ollut kiinnostavaa seurattavaa. Ensin Covid-19 sai aikaan hyvin poikkeuksellisten toimenpiteiden kautta laajalti yhteiskuntaan vaikuttavan varautumisen ja kriisi johtamisen kokonaisuuden, jota STM ja sote johtivat.

Eryteisesti alkuvaiheessa käyttöön otettiin terveysturvallisuuden näkökulmasta välttämättömiksi tulkittuja menettelyjä hyvin vajavaisten tietojen pohjalta - varmasti riskit toimenpiteiden ylimitoituksesta hahmottaen. Toimenpiteiden hyväksyttävyyttä siinä tilanteessa lisäsi, että soten valinnat akuutissa tilanteessa pohjautuivat toimialan arvoihin sekä hyväksytyyn tulkintaan toimivallasta asian hoitamisessa. Taustalla kuitenkin keskusteltiin päätöksenteon poliittisuuden korostumisesta tarkoittaen virkamiesvastuun jäämistä näkymättömiin ministerien puheenvuorojen alle, sekä laaja-alaisen johtonyrkin tarpeesta kriisin kaikkien yhteiskunnallisten vaikutusten tulkitsemiseksi.

Juuri kun korkeintaan kohtuullisella tasolla ollut yhteiskunnallinen konsensus epidemian hoidosta rajoitteineen alkoi väestön parissa tosissaan murtua, hyökkäsi Venäjä Ukrainaan ja kokosi jälleen suomalaiset yhdessä ja yhtenäisenä vastustamaan brutaalia hyökkäyssotaa. Toimintaympäristö muuttui ja tarvittavat varat puolustuksen kehittämiseen olivat välittömästi saatavissa ilman soraääniä.

Edellä kuvattu kehitys ei ole aivan ongelmaton vallan kolmijaon periaatteen näkökulmasta. Resilienttiä yhteiskuntaa ei parhaalla mahdollisella tavalla rakenneta pelkästään poliitikkojen suulla siitä yksinkertaisesta syystä, että poliitikko ei koskaan erehdy, eikä kannan muodostamisen keskisimpänä perusteena aina toimi tieto. Poliitikon työ on kuulostaa ja

näyttää hyvältä - joskus paremmalta kuin totuus. Totuudellisuus sekä muut keskeiset virkamiestyön klassiset arvot ja vaatimukset ovat kuitenkin niitä elementtejä, joilla yhteiskuntaa todellisuudessa vahvistetaan. Nykykehitystä seurattessaan virkahenkilöstölle voi tulla houkutus ottaa käyttöön politiikan keinovalikoimaa. Houkuttelevuudestaan huolimatta siitä kuitenkin tulisi pystyä pidättäytymään, sillä oikein roolitettu vakaa järjestelmä on aina tärkeämpi kuin kenenkään yksilön henkilökohtaiset pikavoitot.

Samaan teemaan päästään kiinni myös hyvinvointialueiden valmistelua seurattessa. Vaikka hyvinvointialueella valta ja vastuu on jaettu erityistoimialoitain eikä organisaatiolla yleistä toimivaltaa ole, ollaan juuri nyt todistamassa poliitikkojen maihinnousua organisaatiorakenteeseen. Se voi lyödä kasvoille uudistuksen ydintavoitetta toimia tehokkaasti. Myös esimerkiksi Kuntaliitossa esillä pidetyt johtamisen- ja palvelujen integraatavoitteet liittyvät palvelutuotannon tehokkuuden varmistamiseen.

Entä miten pelastustoimi näyttää uusien vallankäyttäjien näkökulmasta? Leimaako heilläkin mielikuvaa pelastuslaitoksesta kiireellistä palvelua tuottavat yksiköt liikenteen seassa? Onko pelastustoimi edelleen hieman marginaalissa oleva oma erityinen toimija, jota yhteiskunnan yleiset lainalaisuudet sellaisenaan eivät suoraan koske? Olettamani yleinen mielikuva toimialasta vaikuttaa kahteen suuntaan. Ensinnäkin sillä vahvistetaan sellaista toimialakohtaista vapauden piiriä, jossa toimiala itse voi määrittää palvelutehtävänsä varoen sitä laajentamasta ja vaatimustasoa nostamatta. Toisaalta laajempien palvelukokonaisuuksien sekä niiden sisältämien mahdollisuuksien kuvausten puuttuessa, ei ole yllättävää, että menestystä yhteiskunnallisessa turvallisuuskeskusteluissa tai vaikkapa rahanjaoissa ole tullut.

Turvallisuuspalveluita luotsaa uusi päätoiminen koordinaattori

Aloitin Turvallisuuspalveluiden koordinaattorin tehtävässä helmikuun alussa. Olin innoissani. Olin ehtinyt olla 14 vuotta Pelastusopistolla suunnittelijan, erikoistutkijan ja tutkimusjohtajan tehtävissä. Sisäministeriössä toimin kaksi vuotta erityisasiantuntijan tehtävässä. Oli kutkuttavaa siirtyä pelastuslaitosten maailmaan ja katsoa pelastustoimea tältä puolelta.

Tiesin Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston ja Turvallisuuspalveluiden toiminnasta sidosryhmän näkökulmasta. Helmikuun perehdytyksen aikana minulle valkeni miten organisoituminen ja toiminta on kehittynyt vuosien aikana. Oli helppo hypätä liikkuvaan paloautoon, kun palvelualueen edellinen sihteeri Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen Tomi Pursiainen on dokumentoinut tekemänsä työn selkeästi. Kahden kuukauden aikana olen joutunut kuitenkin useaan otteeseen kysymään toimintaohjeita ja -käytäntöjä verkoston toimihenkilöiltä ja edeltäjältäni. Joka kerta vastaus on tullut kuin varusvaraston hyllyltä.

Turvallisuuspalvelut on hyvin organisoitunut palvelualue. Palvelualueen kokouksen lisäksi palvelualueella on

seitsemän pysyvää asiantuntijaverkostoa: valvonta, kemikaalivalvonta, rakenteellinen paloturvallisuus, turvallisuusviestintä, palontutkinta, tapahtumaturvallisuus ja paloriskiasuminen. Lisäksi palvelualueella on projektiryhmiä ja nimettyjä edustajia muiden organisaatioiden projekteissa. Palvelualueen omissa työryhmissä on tällä hetkellä 276 edustajaa ja verkoston ulkopuolisissa työryhmissä 28 henkilöä. Vaikuttava joukko asiantuntijoita yhden kädenpurrin päässä.

Turvallisuuspalveluiden toimintaa ohjaa vuosittain tarkistettava toimintasuunnitelma. Asiantuntijaverkostot valmistelevat vuosittain yhteiskäyttöön ohjeita, oppaita ja sähköisiä lomakkeita. Verkoston tietopankista pelastuslaitokset.fi löytyy yhteensä 23 turvallisuuspalveluiden kirjoittamaa ohjetta, opasta tai lomaketta. Alkuvuoden aikana tietopankissa on julkaistu Ohje alkusammutusvälineiden sijoittamisesta rakennukseen.

Turvallisuuspalvelut pitää vakiomuotoisen kokouksen kerran kuukaudessa. Ajankohtaisten asioiden lisäksi kokouksissa päätetään mm. nimittämisasioita, lausuntoja ja em. mainittujen ohjeiden ja oppaiden käyttöönotosta. Alkuvuoden kokouksissa on päätetty ottaa pelastuslaitosten yhteiseen käyttöön päivitetty Poistumisturvallisuuslomakkeen A- ja B-osa, Ohje tilapäismajoituksen turvallisuusjärjestelyistä kokoontumistiloissa ja Pelastuslaitoksen valvonta vastaanotto-keskuksissa.

Turvallisuuspalveluiden toimintasuunnitelmassa on selvät sävelet kuluvaan vuoden tavoitteille. Henkilökohtaisesti yksi tärkeimmistä tavoitteista on laatia malli ja menetelmä yhdessä valmistettujen ja yhteiseen käyttöön päätettyjen ohjeiden käyttöönoton seuranta varten. Kun menetelmä saadaan otettua käyt-

töön, kumppanuusverkoston ja turvallisuuspalveluiden työn vaikuttavuutta on helppo mitata ja osoittaa. Toinen omaksi lukemani tavoite on viestinnän lisääminen ja terävöittäminen. Toimenkuvaani kuuluukin ängettä kaikkien turvallisuuspalveluiden työryhmien kokouksiin, tapahtumiin, sähköpostilistoille ja tiedonjakoalustoille. Tavoite on viestiä enemmän ja tehokkaammin verkoston sisällä ja ulkopuolelle.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkostossa ja Turvallisuuspalveluissa on havaittavissa tekemisen meininkiä. Asioita tehdään yhdessä, ei luoteta pelkästään omaan erinomaisuuteen asioiden valmistelussa. Toiminnan tavoitteet perustuvat pelastuslaitosten käytännön työstä ilmeneviin tarpeisiin. Yhdessä valmistelemalla kehittämistehtävät on priorisoitavissa tarkoituksenmukaisesti. Olen huhtikuussa vähintään yhtä innoissani kuin helmikuussa.

Ns. loppukevennys. Talven aikana aloitin uuden liikuntaharrastuksen tanssin ja akustisen pyöräilyn lisäksi. Aina kun tarvitsette neljättä pelaajaa padeliin, niin minua voi kysyä mukaan. Jos tarvitaan 2-3, niin voidaan toimihenkilöiden kanssa katsoa, että onko aiemmasta urheilutaustasta haittaa vai hyötyä.

.....

Esa Kokki
Turvallisuuspalveluiden
koordinaattori
Kuntaliitto

TURVALLISUUSPALVELUT

Pienten öljysäiliöiden turvallisuuteen liittyviä oppaita päivitetty – varautumalla ehkäistään kalliita öljyvahinkoja

MAATILAN KEMIKAALITURVALLISUUS-, ÖLJYSÄILIÖ- JA TYÖMAASÄILIÖOPPAIDEN VUOTOJENHALLINTAOSIOITA ON PÄIVITETTY.

Suomessa on käytössä runsaasti maanpäällisiä polttoainesäiliöitä työkoneiden jakelupisteinä, koneiden ja laitteiden polttoainesäiliöinä sekä muuta polttoaineen varastointia varten. Erityisen yleisiä ne ovat maaseudulla, maatalouksissa, viljankuivaamoilla ja tilapäisillä työmailla. Tyypillisiä öljyvahinkoja ovat säiliön vuotaminen, letkun vaurioituminen, säiliöön törmääminen, lappoilmiö ja varkaudet. Varkautapauksissa öljyvahingon syynä on usein ollut lappoilmiö.

Maatilan kemikaaliturvallisuus-, öljysäiliö- ja työmaasäiliöoppaisiin on tehty vuonna 2021 vuotojenhallintaan liittyviä päivityksiä, jotka koskevat polttoainevuodon keräämistä talteen mahdollisimman

lähellä vuotokohtaa. Oppaissa esitetyt vuotojenhallintaa parantavat ratkaisut koskevat uusia ja saneerattavia kohteita säiliöiden yhteistilavuuden ollessa alle 10 kuutiometriä (m³). Maatiloilla ja työmailla tankkaukseen käytettävien säiliöiden yhteistilavuuden ollessa vähintään 10 kuutiometriä tulee olla yhteydessä pelastus- ja ympäristönsuojeluviranomaisiin lupatarpeen selvittämiseksi.

Olemassa olevien polttonestesäiliöiden ja tankkauspaikkojen vuotojenhallinnan ja varastoinnin turvallisuuden epäselvyyksissä tulee olla yhteydessä valvontaviranomaisiin, jotka arvioivat tapauskohtaisesti kohteen saneeraustarpeen.

Oppaiden päivitykseen on osallistunut Tukesin, Traficom, Hämeen ELY-keskuksen ja Lahden ympäristöpalveluiden asiantuntijoita sekä pelastuslaitosten kumppanuusverkoston kemikaaliasiantuntijoita.

KEMIKAALIASIANTUNTIJAVERKOSTO

POLTTONESTEIDEN VARASTOINTI MAATILOILLA FARMARISÄILIÖISSÄ

Farmarisäiliöopas sisältää muun muassa farmarisäiliön tarkastuslistan, uuden säiliön osto-oppaan sekä tietoa öljysäiliöihin ja öljyn varastointiin liittyvistä viranomaismääräyksistä. Tarkastuslistan avulla säiliön omistaja/haltija voi itse tarkistaa polttoaineen varastoinnin turvallisuuden. Oppaassa on myös mallikuvia. Oppaaseen on päivitetty uuden jakelupisteen osalta polttoainesäiliön, täyttöpaikan ja tankkausalueen vuotojenhallinnan ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksia, joilla voidaan saavuttaa kemikaaliturvallisuus- ja ympäristölainsäädännön yleiset vaatimukset.

[Polttonesteiden varastointi maatiiloilla farmarisäiliöissä](#)

[Upplagring av bränslen i farmartankar på lantgårdar](#)

MAATILAN KEMIKAALITURVALLISUUS

Maatilan kemikaaliturvallisuusoppaassa kerrotaan tarkemmin pelastusviranomaisen suorittamasta kemikaalivalvonnasta maatiiloilla. Oppaaseen on kerätty tietoa yleisimmistä maatiiloilla

käytettävistä kemikaaleista ja niiden turvallisuudesta varastoinnista.

Tarkoituksena on ollut helpottaa maatilan toiminnanharjoittajan arkea keräämällä oppaaseen tiedot kemikaaleista lyhyesti ja ytimekkäästi. Oppaaseen on päivitetty vuotojenhallinnan turvallisuusvaatimuksia, joilla voidaan saavuttaa kemikaaliturvallisuus- ja ympäristölainsäädännön yleiset vaatimukset.

[Maatilan kemikaaliturvallisuus opas](#)

[Handbok i kemikalie säkerhet för lantgårdar](#)

POLTTONESTEIDEN TYÖMAILLA JA MAASTOSSA TAPAHTUVA TIEKULJETUS

Polttonesteiden kuljetuksesta ja varastoinnista työmailla vastaa usein koneurakoitsija, maanrakennusurakoitsija tai muu vastaava toiminnanharjoittaja. Vastuu säiliöstä on aina säiliön omistajalla/haltijalla, joka myös ensisijaisesti vastaa mahdollisen öljyvahingon puhdistuskustannuksista. Onkin tärkeää, että säiliön omistajalla/haltijalla on oikeaa tietoa säiliön sijoittamiseen, kuljettamiseen, tarkastamiseen, huoltoon ja käytöstä poistamiseen liittyvistä asioista.

Polttonesteiden työmaan varastointiopas sisältää uuden säiliön osto-oppaan sekä tietoa säiliöihin ja polttonesteen varastointiin sekä tiekuljetukseen liittyvistä viranomaismääräyksistä. Oppaaseen on päivitetty täyttö- ja tankkauspaikan vuotojenhallinnan turvallisuusvaatimuksia, joilla voidaan saavuttaa kemikaaliturvallisuus- ja ympäristölainsäädännön yleiset vaatimukset. Ympäristöluvan varaiset toimijat ja toiminnan rekisteröineet noudattavat voimassa olevia lupamääräyksiä.

[Polttonesteiden työmailla ja maastossa tapahtuva tiekuljetus](#)

[Lagring av flytande bränslen på arbetsplatser och i terräng samt transport av dem på väg](#)

Suomenkieliset versiot oppaista löytyvät myös <https://pelastuslaitokset.fi/tietopankki> valitsemalla hakukenttään sisältötyypiksi "Opas", aihealueeksi "Kemikaaliturvallisuus" ja kieleksi "Suomi".

Ruotsinkieliset versiot oppaista löytyvät myös <https://pelastuslaitokset.fi/tietopankki> valitsemalla hakukenttään kielivalinnaksi joko "Any" tai "Ruotsi".

Tarja Asikainen
palotarkastaja
Päijät-Hämeen pelastuslaitos
Kemikaali asiantuntijaverkoston pj.

Saman sisältöinen juttu on julkaistu aikaisemmin Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen henkilöstölehti Lieskahduksessa 1/22.

PELASTUSTOIMINTA

Kansalliseen valmiuteen uutta voimaa

Mika Haverinen
peltasuspäällikkö
Oulu-Koillismaan pelastuslaitos

Oulu-Koillismaan, Lapin, Kainuun ja Jokilaaksojen pelastuslaitokset perustivat keskinäiseen avunantoon ART-joukkueen (Arctic Rescue Team) noin viisi vuotta sitten. Tarkoitus on saada mille tahansa sopimukseen kuuluvalla pelastuslaitokselle vähintään joukkueen verran ammattikoulutettua pelastushenkilöstöä ja kalustoa. Avunantoa on käytetty sovelletusti Lapin tulvissa, Muhoksen metsäpalossa ja Kalajoen metsäpalossa. Apua on annettavissa pyydetessä myös muille pelastuslaitoksille ja kansainvälisiin tehtäviin. Tavoitteellinen ART-rosteri on 6+8+48, josta hälytetään henkilöstöä tarpeen mukaan.

Ruotsin metsäpalojen jälkeen syntyi ajatus muodostelman kehittämisestä EU:n pelastuspalvelumekanismiin pooliin kelpaavaksi HCP-moduuliksi. Sisäministeriön pelastusosaston kansainvälisten asioiden yksikkö oli suurena apuna hankkeen edistämiseksi. Varsinainen hanke käynnistettiin EU:n myönteisen rahoituspäätöksen jälkeen vuonna 20020. Noin 800 000 €:n hankkeelle saatiin 75 % avustus. Hanke viivästyi COVID19-epidemian vuoksi käytännössä 1,5 vuotta. Ensimmäinen viivästys EU:n päätös 3 kk. Pumppujen toimitus sen päälle toiset kolme kuukautta ja EU:n sertifiointiprosessiin liittyvät toimen kaikkiaan n. 1,5 vuotta, koska kaikki sertifiointiin liittyvät harjoitukset ja muut toiminnot keskeytettiin epidemian vuoksi.

Hanke etenee kohti viiden vuoden sitoumusaikaa EU:n pelastuspalvelumekanismiin poolissa

Hanke on nyt kuitenkin etenemässä kohti maalia. Kuluneen talven aikana Pelastusopisto on kouluttanut muodostelman henkilöstöä kansainvälisiin tehtäviin peruskurssilla. Lisäksi on osallistuttu hälytysharjoitukseen, toteutettu pumppujen käyttökoulutus ja viimeisimpänä Pelastusopiston kanssa yhteistyössä järjes-

tetty muutaman vuorokauden kestänyt oma kenttäharjoitus, johon liittyi myös TAST:n järjestämä leiriolosuhde. EU tekee tulevan elokuun aikana konsultoivan vierailun ja tarkastuskäynnin HCP-muodostelman sertifiointiin liittyen. Seuraavan puolentoista vuoden aikana joukon johtoa osallistuu karttajarjoitukseen ja HCP-moduuli osallistuu syyskuussa 2023 Puolassa olevaan HCP-muodostelmen kenttäharjoitukseen. Tämän jälkeen alkaa muodostelman viiden vuoden sitoumusaika EU:n pelastuspalvelumekanismiin poolissa.

Kuva: Mika Haverinen Oulu-Koillismaan pelastuslaitos. Kuvassa harjoitellaan tulvaletkulinjan rakentamista

PELASTUSTOIMINTA

Suuretehopumpun hankinta EU rahoituksella

EU:n rahoituksella hankittiin Hollannista kaksi pumppua, 1 km 8" letkua paineellisen veden siirtoon, muutama sata metriä tulvaletkua ja erilaista liitinkalustoa. Alustavan suunnitelman mukaisesti hankittu kalusto hajasijoitetaan siten, että Oulussa säilytetään suurempi n. 10 m³/min kapasiteetin pumppu ja Raahen alueella pienemmän tulvapumppaukseen soveltuvan pumppun kotipaikka. Tulvapumppua siirretään Pohjois-Suomen alueella kevättulvien etenemisen mukaan.

Pumppujen yhteenlaskettu kapasiteetti on n. 1000 m³/h paineellisen veden siir-

rossa. Tulvaveden pumppaukseen tarkoitettujen pumppujen kokonaiskapasiteetti on parhaimmillaan pitkästi yli 2000 m³/h. Tulvapumppauksen tärkeimmät elementit ovat tulvivan veden pumppaaminen takaisin esim. patovallin ylitse tai edistää veden siirtämistä esim. jääpadon ohitse. Lisäperusteena hankinnalle on ollut pumppujen käyttö laajojen maasto- ja metsäpalojen tarvitseman veden siirtoon.

Hankittu kapasiteetti on merkittävä lisäys kansalliseen valmiuteen, koska tämän kokoluokan pumppuja kotimaassa ei juurikaan ole ollut aiemmin. Pumput joukkoineen saadaan käytettäväksi koko valtakunnan alueella toukokuun alkupuolella ja porukka saadaan liikkeelle

osoittamalla avunpyyntö Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen päivystävälle päällikölle.

Kuva: Mika Haverinen Oulu-Koillismaan pelastuslaitos. Kuvassa suuretehopumppu HS 250 kuljetusalustalla

ENSIHOITOPALVELUT

Ensihoidon palvelualueen yhtenä kärkehankkeena on ensihoitajien fyysisen toiminta- ja työkyvyn arviointi ja edistäminen työuran kaikissa vaiheissa (FirstFit) menetelmän käyttöönotto ja jatkohankkeen toteutus. FirstFit tutkimushankkeen [loppuraportti](#) on julkaistu Työterveyslaitoksen toimesta joulukuussa 2021. [Lisätietoa FirstFit tutkimushankkeesta](#)

Ensihoitotyö edellyttää ensihoitajalta monenlaisia taitoja ja osaamista. Työ edellyttää hyviä fyysisiä valmiuksia. Tutkimustiedon mukaan fyysisesti kuormittavimmat työtehtävät ensihoitotyössä liittyvät nostamiseen, siirtämiseen ja kantamiseen. Kuormittavuutta lisää työympäristön usein haastavat ja vaihtelevat olosuhteet. Ensihoitajilla on havaittu kaksi kertaa suurempi riski työtapatur-

miin kuin muilla sosiaali- ja terveydenhuoltoalan työntekijöillä. Hyvä fyysinen kunto edistää ensihoitajien toiminta- ja työkykyä, ja vähentää tapaturmien sekä tuki- ja liikuntaelinten vaivojen riskiä.

FirstFit-menetelmän ensisijaisena tarkoituksena on motivoida ensihoitajaa huolehtimaan fyysisestä toimintakyvystään. Menetelmän palaute osoittaa objektiivisesti millä tasolla ensihoitajan fyysinen toimintakyky on suhteessa ikä- ja sukupuolivakioituihin väestötason tai joidenkin ammattien viitearvoihin. Tavoitteena on edistää ensihoitajan terveyttä ja toimintakykyä sisältäen tuki- ja liikuntaelinten oireiden ennaltaehkäisyä ja tähdäten työkyvyn tukemiseen läpi työuran. FirstFit-menetelmä tukee ensihoitajan fyysisistä toimintakykyä ja täten selviytymistä ylikuormittumatta fyysisesti kuormittavissa tehtävissä. Menetelmä vaati jatkos-

sa muun muassa ensihoitajien oman testikohtaisen viitearvoaineiston keräämisen ja harjoitteluohjeiden laatimisen. Ensihoidon palvelualueen on tarkoitus hakea syksyn aikana rahoitusta jatkohankkeen toteuttamiseen Työterveyslaitoksen kanssa.

Ensihoidon palvelualue piti 21.3 TEAMS-kokouksen, jossa valmisteltiin huhtikuun palvelualueen kokousta. Kokouksessa käsiteltiin FirstFit-hankkeen lisäksi uhka- ja väkivaltatilanteiden tilastoinnin kehittämistä valtakunnallisesti, ensihoidon tilannekuvan päivittämistä, suojavaatteiden kilpailutusta, koulutusverkoston tilannetta ja pelastajakoulutusuudistusta.

Kari Porthan
Helsingin pelastuslaitos
Ensihoidon palvelualueen sihteeri

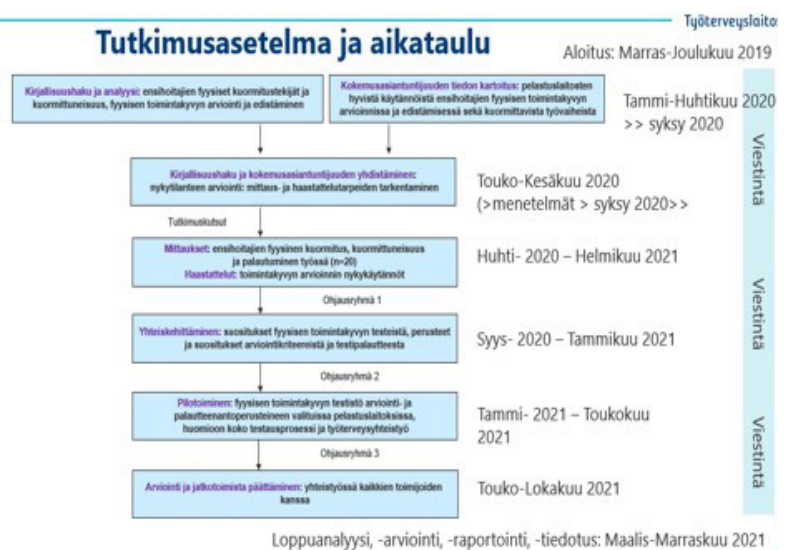
Työterveyslaitos

FirstFit - ensihoitajien fyysisen toiminta- ja työkyvyn arviointi ja edistäminen työuran kaikissa vaiheissa

Anne Punakallio, Sirpa Lusa, Janne Halonen, Juha Oksa, Satu Mänttari, Aki Vuokko

Työsuojelurahasto
Akteriyhdistys
The Finnish Work Environment Fund

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto

Kuva: FirstFit hanke, TTL ja Ensihoidon palvelualue

2022

**AJANKOHTAISIA TULEVIA
TAPAHTUMIA**

19.-20.5.2022

Valtakunnallinen
turvallisuu tapahtuma 2022
Porvoon taidetehtas

[Lisätietoja](#)

20.5.2022

Varautumisen kysymykset
hyvinvointialueuudistuksessa

Kuntaliitto

[ilmoittaudu tästä](#)

14.-15.9.2022

Kuntamarkkinat
Kuntatalo, Helsinki

.....

**PELASTUSLAITOSTEN
KUMPPANUUSVERKOSTON
TAPAHTUMIA**

2.5.2022

Pelastuslaitosten viestintäverkoston
kokous, Teams

17.5.2022

Pelastusjohtajien toukokuun
kokous

13.5.2022

PVT Pelastuslaitosten varautumisen
työryhmän kokous, eTuve

19.5.2022

Turvallisuuspalveluiden palvelualueen
toukokuun kokous

31.5.2022

Riskianalyysiseminaari ,
Riskianalyysityöryhmä
Kuntatalo

8.-9.6.2022

Pelastustoimen Tutkimuspäivät
Pelastusopisto
Kuopio

8.6.2022

Pelastuslaitosten TKI verkoston
kokous, Pelastusopisto / Teams

7.-8.11.2022

Palvelualueiden kokoukset &
yhteinen osuus, Turku